

Nr 47.

Af herr **Löfgren**, *angående skrifvelse till Konungen i fråga om åtgärder till förhindrande därpå att andra än i lag bestämda myndigheter beklädas med allmän åtals- och häktningensmyndighet, m. m.*

Sedan Andra kammaren vid 1910 års Riksdag för sin del beslutat skrifvelse till Kungl. Maj:t, hvarigenom i viss mån de synpunkter gillades, hvilka jag framställde i min motion nr 36 rörande utöfningen af häktnings- och åtalsrätt å landsbygden, vågar jag, med hänvisning till min i nämnda motion anförda motivering, återupptaga den sålunda väckta frågan med förhoppning om, att densamma vid denna riksdag skall äga större utsikter att inom båda kamrarna vinna beaktande.

Det är visserligen riktigt, att några mera genomgripande reformer inom rättsordningen icke kunna vidtagas utom i samband med en fullständig rättegångsreform, men på sätt jag i en annan af mig vid innevarande riksdag väckt motion ansett mig böra anmärka, synes nämnda förhållande icke böra hindra vidtagandet af sådana nödiga åtgärder till bättnad för rättskipningen, hvilka inom den gällande processens ram kunna utföras. I alldeles särskild grad torde den speciella, af mig i förstnämnda motion väckta frågan beträffande polisuppsyningsmäns och dylika extra åklagares åtals- och häktningsrätt ägna sig för särskild behandling, enär det här enligt mitt förmenande icke rör sig om införande af någon nyhet i vår processordning utan tvärtom gäller upprätthållande af promulgationslagens till strafflagen bestämmelser om hvilka myndigheter som hafva åtals- och häktningsrätt och huru denna skall utöfvas. Då rätten att åtala och särskildt att verkställa häktning naturligen icke bör kunna på annan delegeras, synes mig redan på den grund den praxis, som utbildar sig i fråga om tillsättande af extra åklagare och häktningsförrättare inom de ordinarie åklagarnas tjänstgöringsområden, lika litet vara med lag öfverens-

stämmande som den är ur rättssäkerhetens synpunkt lämplig. Oafsedt att den härvidlag gällande anordningen icke lämnar nödig trygghet i afseende å dylika extra åklagares kompetens och självständighet gentemot främmande intressen, är kontrollen från Konungens befallningshafvandes sida öfver deras åtgärder försvårad för att icke säga omöjliggjord på sådan tidpunkt, att eventuell rättskränkning kan förebyggas.

De framställda anmärkningarna i berörda afseende vunno, att döma af öfverläggningarna vid 1910 års riksdag, ett visst erkännande. Under öfverläggningen i Första kammaren yttrade särskildt herr Afzelius såsom sin mening, att just på ifrågavarande punkt något skulle kunna åtgöras utan väsentliga förändringar af gällande processordning. Då äfven berörda, ingalunda vidtgående förslag emellertid icke vann Riksdagens bifall, torde detta väsentligen hafva berott därpå, att frågan redan ansågs vara under utredning af Kungl. Maj:t.

Detta antagande synes dock i verkligheten hafva varit oriktigt. Någon officiell utredning af hithörande spörsmål lärer, enligt erhållna upplysningar, hvarken vara af Riksdagen äskad eller eljest ävägabragt, hvarför näppeligen något förslag i berörda riktning torde vara att inom den närmare framtiden förvänta. Hvad som däremot är under utredning är frågan om *polisväsendets* organisation på landsbygden. Detta spörsmål är ju dock något helt annat än det, hvilka personer som böra hafva allmän åtals- och speciellt häktningsrätt. Att öfverlåtande, utom för *visst* angifvet fall, af den allmänna åklagare tillkommande befogenheten att åtala och häkta rent af strider mot lag, synes mig framgå af justitieombudsmannens utredning och Kungl. Maj:ts utslag i ett särskildt mål, som finnes refererad bland Riksdagens handlingar. (Justitieombudsmannens berättelse 1905 sid. 89 och 1907, sid. 9).

På anförda skäl få jag hemställa,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, *dels* att Kungl. Maj:t ville vidtaga åtgärd till förhindrande för framtiden däraf, att andra än i lag bestämda myndigheter beklädas med allmän åtals- och häktningsmyndighet, *och dels* att Kungl. Maj:t måtte taga under öfvervägande huruvida och i hvad mån större trygghet må kunna jämväl i öfrigt beredas vid tillämpningen af häktningsinstitutet.

Stockholm den 27 Januari 1911.

Eliel Löfgren.